

"Bu zamanda bedihiye ve ulûm-u âdiye sırasına girmiş pek çok mesail var; zaman-ı mazide gayet nazarî ve hafî ve burhana muhtaç idiler." cümlesini izah eder misiniz?

"Bu zamanda bedihiye ve ulûm-u âdiye sırasına girmiş pek çok mesail var; zaman-ı mazide gayet nazarî ve hafî ve burhana muhtaç idiler. Zira görüyoruz: Şimdilik coğrafya ve kozmoğrafya ve kimya ve tatbikat-ı hendesiyyeden çok mesail var ki, mebâdî ve vesaitin tekemmülüyle ve telâhuk-u efkârın keşfiyatıyla, bu zamanın çocuklarına dahi meçhul kalmamışlardır. Belki oyuncak gibi onlarla oynuyorlar."(1)

Bu zamanda teknoloji ve fen çok geliştiği için, eski zamanlarda bilinmesi ve anlaşılması mümkün olmayan çok şeyler, bu zamanda sıradan ve herkesin malumu haline gelmiştir. Mesela tıp ilmi çok geliştiği için, eski dönemlerde tabiplerin dahi bilmediği mikrobu, şimdi cahiller hatta çocuklar dahi biliyorlar.

Şimdi herkesin bildiği ve malumu olan şeyleri eski zamandaki insanların, hatta o dönemin bilim adamlarının dahi bilememesi, onların eksikliğinden ya da zekasızlıklarından dolayı değil ,o zamanın teknik ve fenninin yeterince gelişmemesinden dolayıdır. Yani o dönem insanları o dönemin mahkumu olduğu için, o şeyleri bilemiyordu. Yoksa **İbn-i Sina** bu zamanda olsa idi, yine tıbbın babası olurdu.

Fen ve teknoloji tedricen yani yavaş yavaş gelişen bir sahadır. Her dönem bu ilme bir katkı sağlar, ama en son dönem bir önceki dönemden daima bir adım öndedir. Mesela yüz yıl önceki araba ile şimdiki araba arasında çok fark vardır...

(1) bk. [Muhakemat, Birinci Makale, İkinci Mukaddeme.](#)

İlgili ders videosu için tıklayınız:

[Prof. Dr. Şadi Eren, Muhakemat Dersleri \(3.Bölüm\)](#)